

Betaalbaarheid onder druk: hoe energie toegankelijk blijft

Hoe houden we energie betaalbaar voor consumenten en bedrijven? Die vraag stond centraal tijdens het onlangs gehouden Energiepodium Diner, mogelijk gemaakt door PwC. Ruim twintig kopstukken uit de energiesector kwamen bijeen om te bespreken hoe we kunnen voorkomen dat de toenemende kosten en complexe verduurzamingsdoelen te zwaar gaan drukken op huishoudens en industrie.

Consumenten en energie-armoede

Het eerste deel van de discussie bracht een duidelijk signaal naar voren: de stijgende energierekeningen raken huishoudens hard, vooral degenen met een lager inkomen. Noodfondsen, zo werd benadrukt, spelen een essentiële rol om acute problemen zoals energiearmoede aan te pakken. Ze bieden verlichting, maar blijven per definitie tijdelijke oplossingen. Structurele verandering vereist meer dan dat.

Veel aanwezigen wezen op de mogelijkheden van gerichte belastingverlagingen en een herziening van de nettarieven. Het is een politieke keuze, zo werd opgemerkt, om gezinnen die financieel worstelen te ontlasten. Van diverse kanten klonk kritiek op de overheid, vanwege het gebrek aan consistente beleidslijnen. Dit bemoeilijkt investeringen in verduurzaming en laat huishoudens in onzekerheid over hun toekomst.

Tijdens de avond kwamen schrijnende voorbeelden naar voren van hoe huishoudens omgaan met de huidige crisis. Besparen door minder te verwarmen of te koken is voor velen inmiddels dagelijkse realiteit. Met als extra complicatie dat onvoldoende stoken leidt tot schimmel en vocht in woningen, met alle gezondheidsproblemen van dien.

Industrie: innovatie onder druk

Voor de industrie is verduurzaming onmisbaar, maar de hoge kosten van technologieën zoals CCS, directe elektrificatie en waterstof maken investeringen uitdagend. De Nederlandse industrie voorziet een groot deel van Europa van goederen en diensten, maar draagt nu grotendeels zelf de financiële lasten van verduurzaming. Dit plaatst de bedrijven in een onhoudbare positie, waarin miljarden euro's aan subsidies nodig zijn om concurrerend te blijven. Er ligt ook een gezamenlijke taak om het belang van de industrie voor Nederland goed duidelijk te maken aan de politiek en bepaalde ministeries.

De avond bracht de noodzaak van een gezamenlijke Europese aanpak naar voren. Door subsidies Europees te financieren, kunnen de kosten eerlijker worden verdeeld en kan strategische autonomie worden versterkt. Een gezamenlijk Europees investeringsklimaat biedt niet alleen financiële voordelen, maar ook kansen om de energietransitie op grotere schaal te versnellen.

Ook hier was er kritiek op de politiek. Al twintig jaar ontbreekt een duidelijke, lange termijnvisie vanuit de overheid, waardoor bedrijven moeten opereren in een onvoorspelbare beleidsomgeving. Dit leidt tot onzekerheid en terughoudendheid bij grote investeringen. Een van de suggesties was dat de industrie mogelijk zelf het voortouw zou moeten nemen in het creëren van een duidelijker toekomstperspectief, in plaats van te blijven wachten op richting vanuit de politiek.

Samen werken aan structurele oplossingen

Wat de avond vooral liet zien, is dat de betaalbaarheid van energie geen geïsoleerd probleem is. De balans tussen tijdelijke verlichting en structurele oplossingen vereist duidelijke keuzes en een gezamenlijke aanpak. Huishoudens en bedrijven zijn onlosmakelijk verbonden in deze uitdaging: de transitie kan alleen slagen als beide partijen hun rol kunnen blijven spelen in een toekomstig energiesysteem.

Over Energiepodium.nl

[Energiepodium.nl](https://www.energiepodium.nl) is een online platform met nieuws, opinie en achtergronden over de energietransitie. PwC is partner van het platform omdat het een belangrijke bijdrage levert aan het maatschappelijk debat over energie en klimaat. Naast een online platform organiseert Energiepodium ook fysieke evenementen, zoals de dinerbijeenkomsten. Het thema van de reeks is 'Beyond 2030'. Hierbij richten we de blik vooruit en creëren we inzicht in hoe de energiemarkt en het klimaatbeleid er in het volgende decennium uitzien – of zouden moeten uitzien.